

SALVATGE

L'onada és l'ànec salvatge

Mireia Mur

wo haust im Winter mein Fuchs?

wo schläft meine Schlange?

Paul Klee

I

Ara pugem tots la muntanya. Els caps del vent es rebenten al velam mentre la lluna s'encela i la carrasca s'aflama, i baixen les esferes, la còrpora de l'ànec salvatge que voreja els boscos minerals. La Senyora deixarà lliure la serp. Ginebra en la gola. El foc de l'arma li crema a la butxaca. *En la frontera d'Exizen em vaig embarcar per visitar la cala de Yoshizaki i veure els pins de Shiogoshi.* No, no és un somni. Una altra copa, cambrer! Les dàlies ja no creixen al jardí entre la llaca i la gallinassa. Les veles esgarrades damunt la coberta. L'amor als miralls com un estel fosc. Vine, vine, vine. La teva pell no és de sal.

Senyora dels lliris, sota els tendals, enmig la plana, el meu cavall és mor de set. He llençat lluny la cullera. *Total, la pasma té la meva cullera i el meu comptagotes, i sé que estan a punt de sintonitzar la meva freqüència guiats per un espieta cec que anomenen Willy el Disc.* Aquests braços d'arena, Senyora; aquest llepó sec. I vindrà la llum. El cavaller caurà del cavall.

No és temps de claredat i la claredat arriba. M'agraden les teves anques senyorejant entre els arbres, llepar-te la fondalada, Senyora i Senyor del vesc, parany de l'esmerla, tramuntana de la meva espinada i de la meva cabellera. El clar parèn-

tesi dins la sabana. La calç que bull enmig de la mar. El far d'Alexandria!

I sóc content, i ric, i riu. Rebeso el teu cos. Li poso límits i planto una llimera a la terra a la cendra. Enforno el desig. M'enfujo amb el teu suc dins la pell d'una carabassa, romeu del teu mapa, a les altes terrades; però no puc dormir, i güello com una rata:

Vine i menja'm el coll,
arriba i grata'm l'espatlla,
estén la fúria i esbardella les pedres que ens concreten;
no romancegis i arriba, Germà i Germana, Filla meva!

Tot fa olor de sega. De fenc. Dies de pau per a la nostra ànima que oblidat les hores a l'altra riba. Els gavintots es miren contents a la bassa del molí. Aquesta terra, aquesta terra. Temps dins l'esfera.

Desentendre's del cos. Amollar el bestiar a l'erola. Enfugir-se'n amb els núvols raptat pel vent de l'alta muntanya. És temps de claredat i la claredat no arriba. El llamp cova a les esplugues. Els pals del vaixell suren per les aigües. L'ànec salvatge al cor del velam. L'alimara seva. L'alimara cega.

Dies vindran de dolça pluja que amari aquest sequeral i faci créixer el lliri i la dàlia endormiscats en aquell angle de l'hort. Novembre al teulat. Dolços ben parats damunt la taula. L'animeta dins un tassó d'oli.

Mariners enfollits ens banyem a les aigües que la Creu del Sud, vigilada pel Centaure i la Mosca, illumina; mentre el Sac de Carbó es mor al rebost del cel. En altres terres un home rascla credadilles fora vila, i una sargantana es beu tot el sol de la contrada.

I sóc feliç, i som feliços. Alcem els braços i lloem l'home que arriba muntat en un ruc. Rei i Reina al tauler dels escacs. Bol de plata. Cansats el son ens arriba als peus d'una alzina.

II

I la vida és bella, sí; i els cucs llauren la pols marina de la terra quan la llum s'ofega a la pàtria de l'arrel. *No he comès un crim contra l'Estat*; tan sols llegeixo els signes del malefici. Hem esdevingut bèsties tot creant la paraula, hem esdevingut objectes d'un desert de llunes, tatuatges sense pell.

Reiner, Reiner, per on vagareja el teu cos?

Ens han mort en vida donant-nos el significat de les cendres, el fil del laberint de les entranyes. Millor hagués estat de tenir el cervell ple de gel, i no saber què som. Quin déu ens ha permès de mirar els ulls de la llum, la saba dels ocells?

Ara alço el meu cant entre els rovells dels poals i l'aviram borratxo de les torres, enllà de les terrasses que tenen el color dels estels, enllà d'aquell temps de corones penjades a les portes. Vora les sèquies han crescut els grejols, i rauca la granota entre l'aigua i el llepó. Les estàtues dels jardins ja no em parlen.

Viure és viure la memòria, vendre les estacions de l'any al millor postor; fugir amb el guany a altres terres, comprar el silenci de qui sols coneix el silenci. Fa fred, germà. Aquesta terra humida mulla l'escorça de les places, sembla de verdet les esferes dels àngels, els murs de la ciutat i les torres.

També tu has estimat allò que no podia estimar-se. Com omplir sinó el buit d'aquestes estances corporals? Com omplir sinó el buit d'aquest escenari de la nostra ànima? Quan arriba l'amor és quan més se sent la soledat.

El perill del viatge no és el viatge, sinó la tornada, el temor de regressar enlloc, d'acabar com el cos d'un cadàver a les planures abissals, en una mar tota nevada.

A la Dama de l'Esmerla acompanyaven lleons i cavalls. Ella llançaria adesiara els daus de l'atzar sobre el verd tapet

dels amples boscos del teu país. La Roda de Fortuna rodant pels camps siderals. El fem cremant-se al defora.

Quin desig, déu, de dissoldre's! Però també nosaltres tenim eixa tendresa salvatge per les coses, amants com som de les mirades, dels ulls avesats a les selves, guaites que controlen des de les altes talaies la serp mig vegetal del riu i els raïcs que s'hi enfonsen.

Ella, regina de la gelada lluna, Senyora dels ulls de foc, habitant d'un cos sense temps, habillada de finíssimes teles, ens volia portar consol, llibertar l'ànima de les espines de la passió, sembrar el camp de la raó d'anemones silvestres, cometes de l'alba.

Els camells travessen les amples planures del desert. La lluna es passeja pels camps del sol i recorre camins que no existeixen. Què trobaran en arribar els viatgers d'aquesta caravana? El desert és un espai sense fronteres.

Les gavines planegen per damunt dels camps d'arròs. Tot és un mar de calma. El sol es menja entre les canyes. L'amor es passeja en barca i porta l'amor, la llum.

Qui mana de la llum, no mana de la llum. Aquell que estima és objecte d'odi; que és el mateix que estimar a palpenes a les butaques del pati d'un cinema. I és clar que si l'amor ens mou, és ell qui no ens mou. I així és com tot funciona, com borneja l'engranatge de la terra, i de qui l'habita. La nit s'obria com una magrana.

III

Immenses boles de gel rodegen el sol, esclaves del cercle perfecte que el presoner ha copsat en sortir de la cambra materna, la lluna de gel del nostre origen. Oh, escabussar-se a la foradada on brilla l'espasa de plata!

Hipatia, Hipatia, entre les bigues ardents, els algeps i els marbres: els cavalls se te'n fugen pels cels del camp; els bàrbars mai no coneixeran els secrets de la nit, guaitaran la foscor i sols veuran foscor: una pedra negra damunt els seus ulls: han socarrat tots els itineraris.

Com trobaré ara, Senyora, el viarany que és, si han esdevingut opacs tots els objectes? Com podré parlar del camí, si aquest no és? I la porta, on es troba? Digueu-me on, a l'hivern, viuen el llop i la serp. Els bancals de la memòria qui mel's ha empedregat? Qui em deslliurará d'aquesta boirina malaltissa de pantà?

Salvatge amor que arribes i sembres de sal els camps de la contrada, incendies tots els cels, enfoneses la barca i l'illa, esborres dels mapes les mars, les muntanyes i tots els senderois que els tatuen: d'on véns?

Beu d'aquest licor que dona vida!

Els rossins, a galop, corren lliures per la clotada!

Menja d'aquest pa que esdevindrà carn teva!

Els meus braços no poden abastar tot aquest amor.

He aixafat amb els ulls tancats una serp, mossegat la poma silvestre; he allargat el braç i has allargat el braç. Senyora, també tu has conegut l'amor entre els cedres, la pluja i la nit, i has plorat d'alegria entre els llençols; deixa de llançar els daus sobre la nostra pell, oblida el joc a què l'atzar et condemna, perd-te entre la flaire dels rosers, i beu els líquids d'aquesta llarga nit.

Germana meva, qui apagarà aquesta nostra set? No obli-

dem que el lleó vigila entre maleses, esten el llaç i espera. La fletxa fa temps que l'arc tibat la va llançar i cerca el cos que la desitja. El nostre cos que es rebolca en un llit de fem i d'esperma, d'or i de saliva: perquè la vida més neta sorgeix de la immundícia.

Sembla que hi ha coses que depenen de nosaltres. Però, qui mana del desig? Qui és el senyor de la força dels ràpids i dels salts? Qui de la fúria de les flames al moll dels matolls? Qui de l'or de les garrigues? Som nosaltres, o és l'Altre que habita en nosaltres?

Animals assetjats, els interrogants ens fan de corona; monarques d'Enlloc, el nostre territori és el nostre cos; el nostre temps l'aigua muda dels aljubs, de les coves de vidre, l'arena pentinada dels deserts, l'esquelet del búfal, les rodes mortes vora els caminals de les sabanes.

Diuen que de l'amor no s'obté coneixement, que el poema és un discurs que tot ho mistifica, que no cal llegir les cendres; que allò que *és* habita en nosaltres i davant de nosaltres. Si la llum és tan clara, per què són cecs els nostres ulls? Nosaltres som la vida i la mort, i ens hem donat el temps de l'alegria; ens curem les nafres i llavem amb aigua sagrada els pecats que no hem comès. Inventem la llum de la llum, les pedres de foc, en aquest espai de llarga fosca. Si aquesta mor, és l'altra la que mor. Així, ens disposem per als bells dies que les hores insinuen.

Amiga i amic, la terra fa festa i el bosc crida de joia entre els arbres. Ella porta una cinta blava entre les mans, i els estels esbullen els seus cabells; ella ens durà al turó i veurem les terres de Cam a la guàrdia de l'alba.

IV

La nostra sang circula lentament per les venes. La sang com llum secreta de les plantes ens encercla, com un planeta volta pels laberints d'un territori anomenat cos. Podriem dir que som la sang, i no ho som; xicranda florida de juny als jardins arruïnats del temps.

El calze, la serp i el ginebre damunt la roca; aquella fotografia dels anys escolars i la mirada podrida del vigilant de la tropa, sota els pòrtics. Sempre algú a l'aguait. No em tenim prou amb els astres? Darrera els cortinatges la llampada de l'ull, la veu profunda de les aigües que poden.

El fum surt pels canons de les pistoles. Cossos de boca oberta per les escales. Lleons fugits de les gàbies. Les copes enverinades. La pau torna als semblants dels humils vigilants.

Comença el temps. L'home se sap salvatge. Mata polls i aixafa llèmenes que nien als cabells calents. Aquest discurs d'orat a punta de dia. Diàleg amb imatges tangibles, saboroses, materials. Som un munt de matèria, eixam de mosques a la fi del microscopi. Dies al rellotge de la lluna.

L'home salvatge per no morir-se inventà la paraula. Per no restar sol imaginà l'altre, l'arbre, el cèrvol, les aigües del cel i del riu. Aquesta llum és la llum de la memòria, freda i planetària; i la gramàtica no ens pot confortar. Desconfieu, doncs, de qui ens encalça, malalt de ràbia, per les sendes dels misteris de l'alba.

El roser compta els pètals de les seves roses. El sacerdot matant el boc llança el ganivet a les flames. El bol ple de sabonera damunt el marbre. Rituals de la por per a la tribu. Llet i mantega.

La mentida com a veritat necessària. Creure en l'esperança per poder esperar. Idear una altra vida, en un espai limi-

tat, per uns pocs, per uns porcs avesats a rebolcar-se entre pixum i immundícies. Cossos purs i ànimes pures: la mirada podrida del vigilant de la tropa, els jocs de mans sota les sotanes. Fill meu, fill meu, dorm al meu braç.

Condemnats a tenir fe errem per la pell de la terra, pugem eternament la muntanyeta carregats amb la fusta, i els savis lladres ens escupen, tot rient-se'n. El capellà s'ha rentat les mans amb aigua neta.

València, Juny de 1982-1987